

Verslaglegging Dorpsforum 2018 inzake MOY.

Bijgevoegd is het aangepaste plan MOY voor Ysselsteyn. Dit plan is aangescherpt naar aanleiding van overleg met wethouder Anne Thielen en Wilco van der Bast. Het plan is in december 2018 aangeboden. Wij zijn afwachting dat de gemeente een antwoord geeft op ons aangepaste plan.

Maart 2019

Carla Bouwman

Leo Philipsen

Lilian Keijzer

Willie Koonings

Betreft: Plan Maatschappelijke Ondersteuning Ysselsteyn

Geacht B&W van de Gemeente Venray,

Hierbij ontvangt u het plan Maatschappelijke Ondersteuning Ysselsteyn. Wij vragen u deze notitie aandachtig door te nemen, en verzoeken u om ons plan in de vorm van een pilottraject voor 3 jaar te ondersteunen. Het dorpsforum Ysselsteyn heeft op 9 mei 2016 akkoord gegeven voor dit plan. In 2016 hebben we een aantal gesprekken gevoerd met ambtenaren van de Gemeente Venray, wat helaas niet heeft geleid tot de gevraagde ondersteuning. Ook contacten met Zorgverzekeraars hebben nog niets opgeleverd. Ontzettend jammer, omdat de werkgroep de overtuiging heeft dat de preventieve werking van onze plannen van dien aard zijn, dat er in het sociaal domein heel veel geld bespaard kan worden, maar ook individuele "ellende".

Inmiddels is het 2018 en feitelijk zijn wij nog niet verder dan toen. En tegelijkertijd heeft de tijd niet stil gestaan en zijn er allerlei externe ontwikkelingen die het noodzakelijk maken om dit plan wederom voor te leggen. *"Minister Hugo de Jonge geeft regelmatig in presentaties en publicaties aan dat "de beweging van bewonersinitiatieven niet meer te stoppen is en de zorg er gewoon beter van wordt, door het eigenaarschap dat erbij hoort. De Jonge wil af van 'top-down' mechanismen - vanuit de overheid regels opleggen - maar andersom: meer aansluiten op de behoeften, die per wijk verschillend zijn. "*

Ook het collegeprogramma van de Gemeente Venray, met als thema "Een gezonde toekomst voor Venray" heeft de inclusieve samenleving als een van de 3 rode draden voor de toekomst van Venray benoemd. Het college wil *"een samenleving waarbinnen alle inwoners op voet van gelijkheid met anderen kunnen meedoen: inwoners met en zonder beperkingen (invulling geven aan VN-Verdrag Handicap), jong en oud, autochtoon en allochtoon, ongeacht geaardheid (invulling geven aan het COC-convenant)."* Het plan dat voorligt is bij uitstek geschikt om hieraan invulling te geven.

De kern van MOY is de inzet van een dorpsondersteuner, die mensen met een hulpvraag kan verbinden met de professionele ondersteuning en het aanbod van vrijwilligers. Rondom de dorpsondersteuner (betaalde professional) wordt een groep vrijwilligers gecreëerd die – ieder vanuit hun eigen talenten – bijdragen aan de noodzakelijke maatschappelijke ondersteuning in ons dorp.

De gevraagde ondersteuning komt neer op een jaarlijkse financiële bijdrage van € 25.000. Gedurende het traject zullen wij evaluatiemomenten in bouwen, en u over de voortgang rapporteren.

Wij hebben de overtuiging dat deze pilot gaat slagen. Dit is gebaseerd op alle succesvolle trajecten die om ons heen worden gerealiseerd. Wij hebben ons laten inspireren door de voorbeelden uit omliggende Gemeentes zoals Horst aan de Maas en Gemert-Bakel. In dorpen als America, Meterik, Elsendorp, maar ook Lierop en Someren-Eind, zijn dorpsondersteuners inmiddels onmisbaar als 'verbindingsofficier'. Dorpsondersteuners kunnen als vertrouwenspersoon van mensen

functioneren , waardoor zij in staat zijn mensen met specifieke behoeftes te verbinden met andere mensen en met professionele instanties. **

Zoals aangegeven geeft bijgevoegd plan in onze beleving invulling aan de gewenste "inclusieve samenleving. Wij verwijzen graag naar het collegeprogramma, waarin in het speerpunt "SOCIAAL DOMEIN, DE VOLGENDE STAP" het volgende is benoemd: *"We investeren in de sociale basis en leggen minder focus op zorgvoorzieningen. Door promotie en preventie verminderen we de druk op de financiën zonder de kwaliteit van de ondersteuning te ondermijnen. Daarbij is het 'werken volgens de bedoeling' een belangrijke leidraad die zowel bij ons als bij onze partners en inwoners om een cultuurverandering vraagt. Innovatie en experimenteren zijn daarbij belangrijk om daadwerkelijk een volgende stap te zetten."*

Als werkgroep MOY willen wij met ons plan graag bijdragen aan de gewenste innovatie, en zijn we zeker niet bang om te experimenteren. De Ysselsteynse gemeenschap heeft in het verleden laten zien dat het tot grootse dingen in staat is, ook op het sociaal domein. In dat kader denken wij aan te kunnen sluiten bij de genoemde activiteitenplannen in het collega programma : Door ontwikkelen Venray Dementievriendelijk en Actieplan Eenzaamheid. Verder sluit ons plan natuurlijk sterk op de gewenste Zelfsturing van Vitale Gemeenschappen.

Wij vragen u om dit plan voor de komende 3 jaar financieel te ondersteunen. Het is aan ons om een dorpondersteuner te vinden, die het profiel heeft, om invulling te geven aan deze belangrijke opdracht. Het slagen van de pilot zal met name daar van afhangen. Gedurende de pilot-periode van 3 jaar zal de werkgroep zich inspannen om de exploitatie op langere termijn (na de pilotperiode) op andere wijze te financieren.

Werkgroep MOY,

Carla Bouwman
Lilian Keijzer
Willie Koonings
Leo Philipsen

Ysselsteyn, november 2018

“Maatschappelijke Ondersteuning Ysselsteyn”

"Ondersteuning en verbinding"

Inleiding

Maatschappelijke ondersteuning is weliswaar bij wet (WMO) vastgelegd, maar de overheid verwacht in toenemende mate een eigen invulling van deze maatschappelijke ondersteuning door leefgemeenschappen zoals wijken en dorpen. De WMO heeft als doel het stimuleren van de sociale samenhang en participatie van alle burgers om uiteindelijk te komen tot zelfredzame burgers, wijken en dorpen. Dit alles in de veronderstelling dat mensen veel meer zelf kunnen doen, zelf kunnen betalen of zelf kunnen organiseren. Lukt dat niet dan wordt gekeken naar de mogelijkheden van familie of mensen uit de sociale omgeving. Dus mantelzorg en vrijwilligerswerk. De zorg dient dichterbij de burger te worden georganiseerd met meer verantwoordelijkheid voor die burger zelf.

Dat betekent voor Ysselsteyn een uitdaging erbij. In Ysselsteyn is al een sociale structuur die een deel van bovenstaande zaken oppakt (KBO, Eetpunt, Samen Doen Dag, Peelbloem etc.). De uitdaging is om deze bestaande structuur verder uit te breiden voor de toekomst. De gemeente Venray heeft aangegeven dat zij ondersteunend wil en kan zijn bij burgerinitiatieven op dit terrein.

De gemeente Venray heeft ter ondersteuning wijkteams ter beschikking, met 1 aanspreekpunt voor Ysselsteyn. Zij doen huisbezoek en zijn gericht op probleemsignalering in een vroeg stadium, vooral preventief bedoeld. Uitgangspunt is om te kijken naar de kracht van de bewoner, wat kan hij/zij zelf, zijn familie, burens, wat is er mogelijk binnen het dorp, maar ook wat kan hij/zij voor de ander betekenen, is er maatwerk nodig door het inzetten van professionals. In de praktijk is – mede door de beperkte capaciteit – en het ontbreken van bekendheid met de sociale structuur van het dorp – de effectiviteit van deze vorm van ondersteuning in de beleving van de werkgroep laag.

Om maatschappelijke ondersteuning voor Ysselsteyn verder vorm te geven en uit te bouwen is er een werkgroep ingesteld onder de naam Maatschappelijke Ondersteuning Ysselsteyn (MOY). Onder haar verantwoordelijkheid is een plan opgesteld en voorgelegd aan het Dorpsforum. Dit plan is goedgekeurd en wordt voorgelegd aan de gemeente met het verzoek om financiële ondersteuning. Daarna wordt de organisatie opgetuigd.

MOY – Missie en Visie

MOY staat er voor om het sociale leefklimaat voor hulpbehoevende mensen in Ysselsteyn zo optimaal mogelijk te maken en te houden. Hulpbehoevend op spiritueel, sociaal en lichamelijk vlak. We doen dat door de vraag en het aanbod bij elkaar te brengen, en met elkaar te verbinden. We realiseren dit door middel van een groeimodel, echter wel met ambitie ! Feitelijk willen we invulling geven aan "mantelzorg door de gemeenschap zelf".

Uitgangspunt van de ondersteuning is en blijft de zelfredzaamheid van eenieder. De vragen en signalen kunnen komen vanuit :

- De persoon zelf
- Mantelzorger
- De omgeving van de persoon (familie, burens, verenigingen)

- Professionele zorg of Gemeente/maatschappelijk werk

We moeten daarbij onderkennen dat er mogelijk drempels zijn om de hulpvraag te stellen. Dit kan zijn onwetendheid, schroom, kosten, of geen invulling kunnen geven aan wederkerigheid. De uitdaging is om deze drempels weg te nemen.

Aanbod in Ysselsteyn

Zoals aangegeven is er in Ysselsteyn al een sterke sociale en professionele structuur. Uitdaging van MOY is om de hulpvraag te verbinden met de aanbodzijde. Het sociale aanbod bestaat uit:

- Familie
- Buurt
- Mantelzorg
- Samen Doen Dag
- Eetpunt
- KBO – Zij Actief
- Peelbloem
- "Onzichtbare vrijwilligers"
- Verenigingen

Het professionele aanbod:

- Huisarts
- Fysiotherapie
- Thuiszorg
- Zorgboerderijen
- Pastoor
- Onderwijs

Organiseren van verbinding

MOY staat er voor om de verbinding tussen vraag en aanbod te organiseren. We zien MOY niet los van het sociale en professionele netwerk dat in Ysselsteyn actief aanwezig is. MOY heeft de ambitie daar iets aan toe te voegen. Een eerste belangrijke schakel is de dorpsondersteuner. De ondersteuning heeft een vergelijkbare doelstelling als het aanspreekpunt uit het wijkteam, echter de werkgroep kiest ervoor om taken en capaciteit van de ondersteuning uit te breiden. De werkgroep ziet hier een grote noodzaak in. Feitelijk heeft de dorpsondersteuner een vooruitgeschoven coördinerende rol.

Dorpsondersteuning

In het dorp is iemand aanwezig waar de bewoners terecht kunnen met vragen op het gebied van welzijn/diensten, zorg, wonen, opvoeden & opgroeien. Hij/zij is als dorpsondersteuner lid van het z.g. dorpssteam (kan ook het huidige "hometeam" zijn), dat verder bestaat uit de huisarts, wijkverpleegkundige, maatschappelijk werk, fysiotherapeut, en onderwijsdeskundige.

Dit dorpssteam is geen structurele overlegvorm, maar vooral een mogelijkheid voor de hiervoor genoemde personen met een primaire verantwoordelijkheid om overleg te hebben als het een casus of een meervoudige kijk op bepaalde zaken daarom vraagt. De dorpsondersteuner is organisatorisch de coördinator van het team en tevens de 'spin in het web' voor de vragen die gesteld worden. Zij (of hij) gaat op zoek naar de meest adequate oplossing, in eerste instantie bij de vrager zelf, zijn directe omgeving of in het dorp. Pas als al deze opties niet de juiste oplossing zijn, schakelt ze professionele hulp in. De dorpsondersteuner zorgt ervoor dat de vragen van mensen snel en zo eenvoudig mogelijk worden opgelost.

Vragen kunnen divers van aard zijn, zoals; directe hulpvragen m.b.t. lichamelijke verzorging of psychosociale zorg, vragen aangaande de sociale kaart, waar vind ik welke instantie/hulpverlening, vragen betreffende woningaanpassingen of hulpmiddelen, vragen over CIZ en CAK / rekeningen en vergoedingen in deze, vragen over sociale en recreatieve dagbesteding. Het is vooral belangrijk dat de dorpsondersteuner weet waar antwoorden op vragen te vinden zijn. Ze hoeft niet overal zelf een antwoord op te geven. Dit is zelfs, als het gaat om voorzieningen, niet eens (altijd) wenselijk. Voorkomen moet worden dat mensen van de dorpsondersteuner begrepen hadden dat ze bepaalde voorzieningen kregen en dat later niet juist bleek te zijn.

De dorpsondersteuner is ook proactief in situaties waarin hij/zij hulp kan bieden en door het leggen van contacten en verbindingen de sociale structuur en de leefbaarheid kan verbeteren. De participatie van de burgers wordt vergroot door ze te betrekken bij de gemeenschap.

Kennis en vaardigheden van de Dorpsondersteuner

Hij / zij is op de hoogte van de meest recente procedures van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en Wet Langdurige Zorg (WLZ); is uitstekend op de hoogte van de informele en formele sociale kaart van wonen, welzijn en zorg in Ysselsteyn; kan gesprekken voeren met cliënten uit verschillende geledingen van de samenleving; is resultaatgericht (pas tevreden als er oplossing is) kan goed luisteren en de vraag achter de vraag definiëren; is integer en kan als vertrouwenspersoon optreden (waarborg van de privacy, ook binnen de gemeenschap van Ysselsteyn); stelt zich herkenbaar en laagdrempelig op; kan mensen mobiliseren om zich actief in te zetten voor cliënten; kan signalen en trends analyseren en dit bespreken met betrokken partijen (professionals en vrijwilligers); kan gesprekken voeren met welzijnsinstellingen, indicatiestellers, zorgaanbieders, vrijwilligersorganisaties, mantelzorgers etc. over hun inzet ten aanzien van de cliënt; heeft kennis van geautomatiseerde verwerking van gegevens; heeft een HBO werk en denkniveau.

Continuïteit en bereikbaarheid

De dorpsondersteuner is goed toegankelijk en makkelijk bereikbaar. Hij / zij heeft geen "9 tot 5 mentaliteit" en kan beschikbare uren flexibel inzetten. De dorpsondersteuner heeft een werktelefoon waarop hij / zij in principe altijd bereikbaar is. De dorpsondersteuner krijgt in de Huisartsenpraktijk een werkplek waar, indien wenselijk, een regelmatig terugkerend inloopmoment gehouden kan worden.

Financiering / Verdienmodel

Voor de financiering van de dorpsondersteuner doen wij een beroep op de gemeente. Het is aan de gemeente om te investeren in burgerinitiatieven die een bijdrage leveren aan de leefbaarheid van een kern of gemeenschap. Wij vertrouwen erop dat onze gemeente deze investering zal willen vertalen in de vorm van subsidie.

MOY is een burgerinitiatief en een belangrijk onderdeel daarin vormt de dorpsondersteuner. MOY i.c. de dorpsondersteuner zorgt ervoor dat dicht bij de inwoner op een heel toegankelijke manier hulp en ondersteuning wordt geboden die ertoe zal bijdragen dat mensen langer op een prettige en veilige manier in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen. Onze doelgroep is de inwoner van Ysselsteyn , jonger en ouder, gezond of met een beperking. Daarmee denken wij een wezenlijke bijdrage te leveren aan de taak en de verantwoordelijkheid van de gemeente met betrekking tot cliëntondersteuning en de uitvoering van de WMO voor alle inwoners.

Voor de verdere onderbouwing van ons verzoek, knippen wij de inzet van de dorpsondersteuner op in twee elementen; cliëntondersteuning en WMO gerelateerde taken.

- Cliëntondersteuning

Wij zijn ervan overtuigd dat de gemeente al op vele manieren, direct of indirect, via vrijwilligers of professionele organisaties, werkt aan cliëntondersteuning. We moeten echter vaststellen dat de inzet van de gemeente niet altijd voldoende kan en zal zijn. In dit tekort denkt MOY een wezenlijke bijdrage te kunnen leveren. Wij zijn van mening dat MOY met haar structuur, en haar vrijwilligers veel dichterbij de inwoner staat en het daarmee voor die inwoner veel makkelijker maakt om ook daadwerkelijk een beroep te doen op ondersteuning als dat nodig is. Met het budget voor cliëntondersteuning van de gemeente en de inzet van onze vrijwilligers zal een situatie ontstaan waarin de inwoners van Ysselsteyn zich veiliger en prettiger voelen.

- Besparing WMO budget

Wij zijn er van overtuigd, dat met de opzet van activiteiten en diensten op het gebied van zorg, wonen, dienstverlening en opvoeden/opgroeien, maar ook de inzet van de dorpsondersteuner op zelfredzaamheid en het maken van lokale verbindingen aanzienlijk minder beroep gedaan zal worden op voorzieningen en middelen in het kader van de WMO.

Daarbij kunt u denken aan zaken als; hulpmiddelen, projecten op het gebied van dagbesteding en begeleiding, aandacht voor eenzaamheid, maatjesprojecten voor vervoer, boodschappen, klussen en contact en zaken die nog in ontwikkeling zijn. We spreken immers van een groeimodel.

- Tijdsinzet en kosten dorpsondersteuner

Voor de hierboven genoemde activiteiten, waarbij de dorpsondersteuner als 'spin in het web' en een belangrijk aanspreekpunt zal gaan functioneren, achten wij een inzet van 12 uur per week noodzakelijk, realistisch en verantwoord (zie indicatieve benadering tijdsbesteding in de bijlage).

De loonkosten incl. alle werkgeverslasten en bijkomende kosten zouden als investering door de gemeente moeten worden gedragen. Wij begroten deze kosten op een bedrag van € 25.000,--. (zie bijlage 2).

Organisatorische inbedding en aansturing

De dorpsondersteuner staat in principe opgesteld voor mensen uit Ysselsteyn. De dorpsondersteuner valt onder verantwoordelijkheid van een nieuw op te richten Coöperatie of Stichting, met een bestuur. Dit bestuur legt verantwoording af aan Ysselsteyn, bepaalt beleid en is verantwoordelijk voor de aanstelling, de aansturing c.q. de regie. Het bestuur zal de dorpsondersteuner stimuleren, ondersteunen en inspireren waar mogelijk.

Het bestuur c.q. de afvaardiging zal tevens dienen als klankbord voor de dorpsondersteuner.

Eens per jaar zal een evaluatie plaatsvinden over het functioneren van de dorpsondersteuner. In deze evaluatie zullen zaken als; randvoorwaarden, de faciliteiten en de aansturing, worden meegenomen.

Andere op te starten activiteiten

Naast de aanstelling van een dorpsondersteuner met haar/zijn specifieke taken liggen er voor het bestuur een aantal andere mogelijke uit te werken opties:

Te denken valt aan:

1. Het opzetten van een soort buddy-systeem voor eenzame en/of gehandicapte dorpingen.
Dit kan leiden tot een wekelijks contact met een vaste mede-Ysselsteyner, en/of begeleiding bij doktersbezoek en dergelijke.
2. Het organiseren van een uitgebreidere dagbesteding voor meerdere mensen en op meerdere momenten, dan wel samenwerking organiseren met particuliere dagbesteding.
3. Het opzetten van een soort klusjesdienst van vrijwilligers.
Het gaat om klusjes die mensen normaal gesproken goed zelf kunnen doen en niet om het uitsparen van reguliere service door professionals.
4. Het verzorgen van wederkerigheid.
Men mag aannemen dat mensen die hulp nodig hebben het prettig vinden als zij iets terug kunnen doen, maar dat moet wel georganiseerd worden.

Gezien het groeimodel willen we hier pas mee starten na aanstelling van de dorpsondersteuner. Het is met name hier van belang om in samenwerking met de professionals een goede vrijwilligersorganisatie op te zetten.

Bijlage 1:

Indicatie tijdsinvestering taken dorpsondersteuner

*** Algemeen / overall**

- onderzoekt, signaleert en inventariseert (verborgen) welzijn- en zorgbehoefte
- voert gesprekken tijdens spreekuren en inlooptijden
- onderhoudt contacten met welzijn- en zorgaanbieders, 1e lijnsvoorzieningen etc.
- onderhoudt netwerken en probeert die te verbeteren
- signaleert naar de gemeente, welzijnorganisaties en zorgaanbieders

Totaal 2 uur

*** Individuele ondersteuning**

- werkt met cliënt en zijn omgeving naar oplossing van diens vraag
- stimuleert zelfredzaamheid van cliënt
- onderhoudt contact met en ondersteunt mantelzorgers
- gaat na of cliënt naar tevredenheid is geholpen, zo niet, onderneemt passende actie
- begeleidt en ondersteunt aanvragen indicaties voor WMO en WLZ
- onderhoudt contacten en stemt af met WMO consulent
- registreert en doet verslag van werkzaamheden.

Totaal 6 uur

*** Welzijn**

- bevordert bieden van onderlinge hulp door inwoners
- coördineert vraag en aanbod maatjesprojecten,
- onderhoudt contacten met werkgroepen en verenigingen
- organiseert waar wenselijk welzijnsactiviteiten

Totaal 4 uur

TOTAAL 12 uur per week

Bijlage 2:**Voorlopige begroting Dorpsondersteuner per jaar**

Salariskosten

(CAO Welzijn, 12 uur per week, schaal 8, trede 10) 23.000

Overige kosten (administratie, huisvesting e.d.) 2.000**Totaal per jaar 25.000**

Investering voor opstart zijn beperkt tot eventuele oprichtingskosten Stichting of Coöperatie. Deze schatten wij in op € 2.000. Voor de dekking van de kosten wordt een beroep gedaan op de gemeente Venray.